

Alin Grapă
anul III, seria II, grupa 311

Simulația. Relația cu acțiunea revocatorie

Simulation. The relation with retracting

Simulation. La relation avec l'action revocatoire

Cuvinte cheie: simulația; acțiunea în simulație; mandatul fără reprezentare; deghizare; fraudă; acțiunea revocatorie

Keywords: simulation; action in simulation; the mandate without representation; disguising; fraud; retracting

Mots-clés: simulation; action en déclaration de simulation; convention de prête-nom; déguisement; fraude; l'action revocatoire

Rezumat: Prezenta lucrare își propune o analiză succintă a principalelor forme ale simulației și condițiile prin care aceasta se realizează. De asemenea, ține cont de cele mai importante controverse existente în doctrină referitoare la mandatul fără reprezentare și autonomia acțiunii în simulație. S-a încercat să se evidențieze punctele comune precum și diferențele existente între acțiunea în simulație și acțiunea revocatorie, precum și modul în care acestea s-ar putea susține reciproc.

Summary: The following paper represents a succinct analysis of principal forms of simulation and the conditions required for its valid existence. Furthermore, it also takes into consideration the main disputes in doctrine regarding the mandate without representation and the autonomy of action in simulation. Lastly I tried to emphasise the similarities and differences between the action in simulation and the retracting and the way they interact.

Résumé: On propose, par cet emploi, une brève analyse sur les formes principales de la simulation et les conditions dans lesquels ça s'effectue. Aussi, on tient compte des controverses les plus importants qui existent dans la doctrine, et qui concernent la convention de prête-nom et l'autonomie de l'action en déclaration de simulation. On a essayé de surligner les points communs, les différences qui existent entre l'action en déclaration de simulation et l'action revocatoire, et aussi le façon dont les deux peuvent se soutenir mutuellement.

ASPECTE GENERALE

Simulația este o figură juridică aparținând în planul dreptului civil care apare ca o consecință firească a principiului libertății contractuale și care se sprijină pe autonomia de voință a părților. În general, din punct de vedere didactic ea este tratată ca o excepție de la principiul opozabilității efectelor contractului. Tocmai de aceea, cu toate că legiuitorul s-a oprit asupra ei reglementând-o printr-o serie de articole în noul Cod civil (C.Civ), această instituție își găsește mai ușor aplicarea într-un sistem de drept unde principiul consensualismului predomină. Așa fiind, evoluția dreptului civil român bazată pe un sistem de publicitate amplu, cu efecte constitutive și de opozabilitate față de terți, dar și pe impunerea formei solemne ad validitatem pentru realizarea

diferitelor operațiuni juridice fac din simulație un mecanism care își găsește aplicare tot mai puțin, fiindu-le dificil părților să poată ascunde de ochii curioși ai terților operațiunile pe care ei le doresc secrete.

Simulația în sine este un mecanism, un ansamblu de acte juridice, care toate încheiate în mod valabil dau naștere acestei instituții. Încercând a defini simulația¹ putem spune că este o operațiune juridică realizată prin disimularea voinței reale a părților realizată prin încheierea și existența simultană a două convenții: una aparentă, publică, ostensibilă prin care se creează o situație juridică neadevărată, care disimulează realitatea și alta secretă care exprimă voința reală a părților și prin care suprimă sau modifică situația juridică creată în aparență prin actul public.

EFECTE

Cu privire la persoanele care sunt ținute de acest act secret, pe lângă părțile care au încheiat contractul, mai sunt ținute conform principiului forței obligatorii a contractelor și succesorii universali și cei cu titlu universal, dacă din natura contractului sau din stipulația părților nu rezultă contrariul, așa cum prevede art. 1289 (1) C.Civ. Deoarece acest act secret este cel care exprimă voința reală a părților, acestea sunt ținute să respecte numai și numai acest contract în temeiul principiului pacta sunt servanda.

Observăm că din sfera tradițională a avânzilor-cauză sunt excluși succesorii cu titlu particular și creditorii chirografari, care față de actul secret sunt considerați terți în măsura în care nu au cunoscut existența acestuia. Cu toate acestea, în măsura în care prin actul secret părțile urmăresc fraudarea succesorilor universali sau cu titlu universal este normal ca și aceștia să fie incluși în categoria terților pentru a beneficia de avantajele pe care le oferă această calitate². Acest lucru este posibil de vreme ce scopul reglementării simulației a fost includerea unor garanții și protecții suplimentare pentru terții de bună-credință. Principiul beneficiului aparenței are ca unic scop protejarea exclusivă a terților de bona fides, adică a acelor terți care nu au cunoscut existența și conținutul actului secret.

De asemenea, părțile pot invoca contractul secret împotriva creditorilor dobânditorului aparent doar până la momentul în care aceștia și-au notat în cartea funciară începerea urmăririi silită sau au obținut sechestrul asupra bunurilor care au făcut obiectul simulației. După acest moment, ceea ce părțile simulației au urmărit, și anume ca bunul obiect al contractului să nu părăsească niciodată patrimoniul înstrăinătorului aparent, se întoarce împotriva lor în sensul că bunul respectiv va părăsi patrimoniul înstrăinătorului aparent, creditorii dobânditorului aparent putând trece la valorificarea pe cale silită a acestuia.

În legătură cu relațiile dintre creditori, noul cod civil pare a statua o regulă arbitrară și oarecum diferită de cea consacrată anterior. În acest sens, se spunea că vor avea preferință creditorii care și-au întemeiat acțiunile lor cu bună-credință pe actul public. Conflictul era rezolvat pe tărâmul teoriei aparenței și nu în cadrul teoriei simulației. Codul civil, prin art. 1291 (2), afirmă că vor avea câștig creditorii înstrăinătorului aparent dacă au avut creanța anterioară contractului secret, cu alte cuvinte se dă preferință creditorilor care se întemeiază pe actul secret, însă doar cu respectarea acestei condiții de anterioritate a creanței.

Astfel, folosind argumentul *a contrario*, dacă acești creditori nu au creanța anterioară actului secret vor avea câștig în caz de conflict creditorii dobânditorului aparent care s-au

¹ L. Pop, *Tratat de drept civil. Obligațiile – Volumul II. Contractul*, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 616;

² L. Pop, I.-Fl. Popa, S.I. Vidu, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 233;

întemeiat cu bună-credință pe acest contract, indiferent dacă au sau nu creanța anterioară. Prin această soluție legislativă se urmărește realizarea unei echități față de creditorii care au creanțe anterioare și salvarea acestora de la frecvențele fraude care s-ar face tocmai în scopul eliminării lor de la valorificarea respectivelor bunuri.

Din cele spuse anterior se poate observa că în ce-i privește pe terți, acestora le pot fi fraudate interesele lor în realizarea creanței în două moduri: o dată prin încheierea unui singur act public și real prin care debitorul încearcă să își creeze o stare de insolvabilitate sau în cel de-al doilea caz prin încheierea unei pluralități de acte juridice, care aflate într-o unitate funcțională, creează doar aparența că debitorul și modificat elementele de activ ale patrimoniului. Ambele situații le sunt inopozabile terților, ceea ce înseamnă că putem vorbi în ambele situații despre excepții de la principiul opozabilității efectelor contractului față de terți, dar fiecare dintre ele având alt temei de drept.

În primul caz este vorba despre realizarea unei fraude, dar nu printr-o simulație, ci prin orice altă operațiune juridică. Cum am spus anterior aceasta este sancționată cu inopozabilitatea. Numai că această inopozabilitate trebuie dovedită pe calea unei acțiuni în justiție: acțiunea revocatorie. Doar cu îndeplinirea condițiilor strict reglementate de codul civil la art. 1562-1565 și dovedite de către creditor, instanța poate stabili inopozabilitatea actului fraudulos față de acesta. Așadar, efectul inopozabilității nu operează automat în temeiul legii, ci numai după parcurgerea acestei etape.

În cel de-al doilea caz, inopozabilitatea actului secret care face parte din unitatea de acte ce alcătuiește simulația este declarat inopozabil terților, acest efect producându-se automat în puterea legii și cu condiția ca terții să fi fost de bună-credință. În cele mai frecvente cazuri mecanismul simulației este folosit în scopul fraudării terților și tocmai de aceea mai des întâlnit este cazul în care actul ținut secret de către părți ar putea fi atacat cu succes de către terți dacă l-ar cunoaște. De aici se desprinde ideea că nu este tocmai folositor pentru aceștia din urmă să le fie inopozabil respectivul act. De aceea, în măsura în care ei au cunoștință în diferite moduri despre realitatea raporturilor juridice dintre părți au la îndemână posibilitatea de a se apăra de fraudă debitorilor prin acțiunea în simulație.

LIMITE

Astfel, cum s-a spus în doctrină³, simulația este o minciună concertată sau o dedublare de contracte și cu toate că nu este indicată încurajarea minciunii, legiuitorul s-a oprit la o soluție de mijloc, consacrată și anterior pe cale doctrinară și jurisprudențială, precum și în alte sisteme de drept care transpune principiul neutralității simulației⁴.

Acest lucru presupune faptul că deși este tolerată și nu este sancționată cu nulitatea minciuna în contracte, aceasta nu poate fi opusă terților de bună-credință. Tocmai aici se regăsește excepția de la principiul opozabilității efectelor contractului, anume aceea că deși actul secret exprimă voința reală a părților, de care ele sunt ținute, această situație juridică nu le poate fi opusă terților care nu sunt ținuți să o respecte, cu singura condiție ca aceștia să nu fi avut cunoștință de existența actului secret. Totuși, în anumite cazuri această regulă este înfrântă vorbind așadar despre limitele simulației.

³ L. Pop, I.-Fl. Popa, S.I. Vidu, op.cit., p. 217.

⁴ În acest sens, P.Vasilescu, Drept civil. Obligații, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 247 și urm.;

Ne aflăm în limitele acesteia atât timp cât exercitarea dreptului de a simula este realizată în mod corect și cu bună-credință. Odată exercitat abuziv acest drept ne plasăm în afara limitelor simulației⁵.

O astfel de exercitare abuzivă se consideră a fi fraudă, care poate fi de două feluri: fraudă intereselor terților (frauda civilă) și fraudă la lege. Însă, raportul dintre simulație și fraudă nu este unul de identitate, ci unul de mijloc – scop.

Sancțiunea simulației este în principiu inopozabilitatea, iar cu titlu de excepție este nulitatea atunci când legea o prevede expres sau dacă încalcă norme și principii de drept care impun o astfel de sancțiune.

Sancțiunea fraudei este diferită în funcție de obiectul asupra căruia poartă. Atunci când vorbim de fraudă la lege s-a considerat multă vreme că sancțiunea incidentă ar fi nulitatea absolută. Însă, cred că soluția ar trebui puțin nuanțată.

Astfel, nu cred că este echitabil să atragă nulitatea absolută a întregii operațiuni decât dacă se constată că părțile nu ar fi încheiat actul dacă nu puteau să simuleze cu privire la preț, cu alte cuvinte dacă această simulație a fost scopul încheierii contractului. De cele mai multe ori părțile au altă cauză imediată a contractului, iar în mod subsidiar, cauza mediată este fraudarea legii fiscale prin simularea unui preț mai mic, părțile încheind contractul și dacă acest lucru nu ar fi posibil. Acesta fiind raționamentul cred că mai degrabă sancțiunea incidentă ar fi inopozabilitatea față de terți, între aceștia regăsindu-se și fiscul.

De altfel, în susținerea acestei idei pare a fi și noua optică a politicii legislative în sensul că vechea O.G. 12/1998 privind taxele de timbru pentru activitatea notarială, care prevedea la art. 6 nulitatea absolută a actului public și secret dacă actul secret prevedea un preț mai mare decât cel declarat în actul public, a fost integral abrogată și nu mai există în dreptul actual nicio dispoziție care să consacre nulitatea pentru astfel de situații.

Sancțiunea fraudei mai poate fi și nulitatea relativă în cazul dolului sau inopozabilitatea în cazul fraudării intereselor terților. Acesta este locul în care se întâlnește acțiunea revocatorie pentru declararea inopozabilității unui act juridic încheiat în fraudă terților cu acțiunea în simulație, atunci când această fraudă a fost realizată printr-o simulație.

Pe de altă parte, cum am spus, sunt dispoziții exprese în noul cod civil care consacră sancțiunea nulității pentru întreaga operațiune juridică a simulației, chiar dacă în mod obișnuit ea este sancționată cu inopozabilitatea. Așa sunt de exemplu art. 992 care declară nule donațiile făcute în favoarea incapabilului chiar dacă sunt deghizate ori realizate prin persoane interpuse sau art. 1033 (1) care oprește donațiile deghizate sau prin interpunere când se încheie între soți, în scopul de a nu eluda regimul revocabilității donațiilor între soți.

Cu toate acestea regula de drept comun, anume inopozabilitatea față de terți a actului secret este consacrată de art. 1290 C.Civ care stabilește în alin. (1) că părțile, succesorii lor universalii, cu titlu universal sau cu titlu particular ori creditorii chirografari ai înstrăinătorului aparent nu pot invoca contractul secret împotriva terților care cu bună-credință au dobândit drepturi de la achizitorul aparent întemeindu-se pe actul public.

ACȚIUNEA ÎN SIMULAȚIE

Mijlocul procesual pus la dispoziția persoanelor interesate în a devoala actul secret este acțiunea în simulație. Prin această acțiune se urmărește prin intermediul instanței de judecată dovedirea existenței și conținutului actului secret, adică a adevăratelor raporturi existente între

⁵ În acest sens, G. Chivu, Simulația în teoria și practica dreptului, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2001, p. 36 și urm.;

părțile simulației. Astfel, se aduce în planul dreptului comun în scopul aplicării acestuia raporturile dintre părți care au fost mascate de către actul public.

Acțiunea în simulație este o măsură conservatorie pentru că nu urmărește readucerea bunului în patrimoniul debitorului, ci să se demonstreze prin dovedirea actului secret că bunul nu a părăsit niciodată acest patrimoniu. Interes în a introduce o astfel de acțiune pot avea terții în cazul în care dovedirea actului secret le-ar fi favorabil.

În acest sens noul cod civil consacră în art. 1290 (2) că terții pot invoca împotriva părților existența contractului secret, atunci când acesta le vătămă drepturile. Intenția legiuitorului când a folosit această expresie a fost aceea că odată dovedită existența unui act vătămător pentru terți, care anterior a fost mascat, deghizat de părțile simulației într-unul care nu ar avea acest efect pagubitor pentru terți, aceștia din urmă l-ar putea ataca în justiție valorificându-și eventualele drepturi.

Interes în a promova o acțiune în simulație au și părțile acesteia și persoanele asimilate lor în cazul în care una dintre ele ar dori să execute actul public neținând cont de actul secret dintre părți. Cu toate acestea actul secret este singurul care produce efecte între părți conform principiului *pacta sunt servanda*, iar odată dovedită existența acestuia printr-o acțiune în simulație acesta va trebui executat întocmai.

O altă controversă este purtată în legătură cu autonomia acestei acțiuni. Se susține pe de o parte că aceasta este o acțiune autonomă care nu depinde de promovarea vreunei alte acțiuni putând fi admisibilă și numai dacă a fost introdusă singură⁶. Argumentele aduse în sprijinul acestei idei sunt referitoare la obiectul și cauza acestei acțiuni care sunt de natură să individualizeze fiecare acțiune.

Așadar, acțiunea în simulație are obiect propriu atât timp cât ceea ce se cere printr-o astfel de acțiune este constatarea caracterului mincinos, simulat. Cauza acțiunii constă în textul legal pe care se întemeiază această acțiune și în scopul acesteia, acela de a dezvălui existența acordului simulatoriu.

În sens contrar⁷, acțiunea în simulație se grefează întotdeauna pe o altă acțiune care va impune atât sancțiunea aplicabilă, cât și regimul general de admisibilitate al acțiunii în simulație. Acțiunea în simulație nu are independență funcțională pentru că reclamantul urmărește nu atât dovedirea minciunii, ci altceva concret în legătură cu actele care formează mecanismul simulației.

Cred că soluția cea mai potrivită este una de mijloc, mixtă. În acest sens pot fi aduse exemple în care o acțiune în simulație poate fi introdusă independent de orice altă acțiune, admisibilitatea ei fiind condiționată doar de interesul persoanei care o introduce. Este cazul în care prin acțiunea în simulație introdusă de un creditor chirografar se urmărește dovedirea faptului că bunul, obiect derivat al operațiunii simulației, nu a părăsit niciodată patrimoniul debitorului său.

Sunt însă cazuri în care interesul introducerii unei acțiuni în simulație este condiționat de o altă acțiune, mai precis de admisibilitatea unei alte acțiuni. De exemplu acțiunea în simulație introdusă de una dintre părți pentru a dovedi actul secret în scopul declarării rezoluțiunii sau nulității relative a acestuia. În acest caz, deși acțiunea în simulație este una în constatare și deci imprescriptibilă extintiv pe cale de acțiune, ea va fi totuși respinsă ca lipsită de interes în cazul în care acele acțiuni în rezoluțiune sau nulitate relativă ar fi prescrise.

---

⁶ Fl.A. Baiaș, Simulația în dreptul civil român, Universitatea din București. Facultatea de Drept, București, 2001, p. 208

⁷ P. Vasilescu, op.cit. p. 243

ACȚIUNEA ÎN SIMULAȚIE SAU ACȚIUNEA REVOCATORIE?

De importanță și interes practic cred că se bucură asemănarea și punctele comune până la un anumit moment între acțiunea în simulație și acțiunea revocatorie sau pauliană⁸. La prima vedere ar părea ușor de confundat sau cel puțin s-ar lăsa impresia că se întrepătrund de vreme ce ambele se referă la fraudă de debitor în defavoarea creditorilor și la noțiunea de inopozabilitate. Ambele acțiuni fac parte din categoria mijloacelor puse la îndemâna creditorilor chirografari pentru a asigura integritatea patrimoniului debitorului, care constituie gajul lor general. Totuși câteva distincții se impun.

În primul rând acțiunea revocatorie urmărește declararea inopozabilității unui act încheiat de către un debitor în fraudă de creditorii chirografari prin care acesta și-ar diminua gajul general urmăribil. În schimb, în cazul simulației se declară *ab initio* inopozabilitatea actului secret încheiat în eventuala fraudă a creditorilor chirografari.

Prin acțiunea în simulație se urmărește constatarea existenței unui act secret care anterior îi era inopozabil creditorului în scopul de a supune rigorilor legii adevăratele raporturi juridice dintre părțile la simulație. În timp ce acțiunea în simulație vizează un act nereal, acțiunea pauliană tinde la constatarea inopozabilității unui act juridic real.

Scopul celor două acțiuni este diferit: acțiunea în simulație urmărește devoalarea adevăratelor raporturi juridice dintre părți, acțiunea revocatorie urmărește constatarea inopozabilității.

În legătură cu condițiile de exercitare, cele două acțiuni se disting prin faptul că acțiunea revocatorie cunoaște condiții mult mai stricte de admisibilitate. Acest lucru dorește preîntâmpinarea exercitării abuzive din partea creditorilor a acestei acțiuni și limitarea dreptului lor de a înfrânge libertatea contractuală a părților și opozabilitatea față de ei a actelor juridice ale debitorilor.

Acțiunea în simulație nu are ca și condiție de admisibilitate dovedirea caracterului fraudulos al actului atacat, pe când în cazul acțiunii revocatorii aceasta este o condiție *sine qua non*. Deși în majoritatea cazurilor simulația este folosită în fraudă de creditorii, legiuitorul nu a cerut această condiție suplimentară de admisibilitate a acțiunii în simulație și nici nu reiese aceasta în vreun fel din lecturarea textelor de lege.

Fraudă care trebuie dovedită pentru admiterea acțiunii revocatorii înseamnă doar reprezentarea, acceptarea din partea debitorului la momentul când încheie actul juridic a faptului că astfel aduce atingere dreptului de gaj general al creditorilor săi. Nu se cere intenția sau dolul ca formă a vinovăției pentru existența fraudei. Mai mult decât atât, în cazul în care debitorul încheie un act cu titlu oneros, creditorul este obligat să demonstreze complicitatea la fraudă a terțului contractant conform art. 1562 (2). Acest lucru este necesar întrucât se prezumă că prin încheierea unui act cu titlu oneros debitorul nu își creează sau își mărește în mod obligatoriu o stare de insolvabilitate și dacă am admite soluția contrară s-ar crea o insecuritate în circuitul civil generată de posibilitatea creditorului de a declara inopozabil față de el orice act, chiar și cu titlu oneros.

În cazul acțiunii în simulație nu contează raportul temporal între creanță și actul atacat. Astfel, actul atacat poate fi și anterior creanței. Într-o astfel de ipoteză vor avea câștig de cauză creditorii dobânditorului aparent într-un eventual conflict cu creditorii înstrăinătorului aparent, de vreme ce legea cere în cazul celor din urmă să aibă creanța anterioară actului secret pentru a le

---

⁸ M.B. Cantacuzino, Elemente de drept civil, Ed. All, București, 1998, p. 468;

acorda prioritate. În schimb, în cazul acțiunii revocatorii este obligatoriu ca actul atacat să fie încheiat de debitor ulterior creanței creditorului chirografar.

În cazul acțiunii în simulație nu trebuie dovedită existența prejudiciului creat prin această operațiune pentru admisibilitatea acțiunii, în timp ce în cazul acțiunii revocatorii este o condiție necesară existența prejudiciului creat prin actul care se urmărește a fi declarat inopozabil.

În legătură cu prescripția extinctivă este de remarcat faptul că acțiunea în simulație este imprescriptibilă extictiv⁹, pe când acțiunea revocatorie este prescriptibilă conform art. 1564 C.Civ într-un termen de prescripție de un an care începe să curgă de la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască prejudiciul ce rezultă din actul atacat.

Pe de altă parte, există cel puțin două cazuri identificate în practică în care cele două acțiuni ar putea fi complementare sau soarta lor s-ar putea întrepătrunde.

Un prim caz ar fi acela în care printr-o simulație absolută actul public este complet aneantizat în scopul sustragerii unui bun de la urmărirea silită a creditorilor chirografari. În acest caz debitorul în mod public realizează un contract de vânzare-cumpărare pentru a crea impresia terților că el nu mai deține respectivul bun, iar în realitate prin actul secret părțile convin ca bunul respectiv să nu își schimbe situația juridică.

În acest caz protecția oferită de lege terților de bona fides se dovedește insuficientă, chiar nefolositoare. Nu avantajează cu nimic creditorul chirografar faptul că actul secret, adică faptul că în realitate bunul nu a părăsit patrimoniul debitorului său îi este inopozabil. Din contră, tocmai această situație l-ar avantaja pe el, anume demonstrarea că bunul respectiv s-a aflat întotdeauna în patrimoniul debitorului său și că el, creditor chirografar, este perfect eligibil să treacă la urmărirea lui și satisfacerea creanței.

În acest sens consider că el are două mijloace la îndemână pentru a-și realiza interesul după cum cunoaște sau nu existența simulației.

În primul caz, adică acela în care el cunoaște existența simulației are la îndemână acțiunea în simulație, care poate fi introdusă singură, fiind perfect admisibilă. Nu are niciun sens să introducă acțiunea revocatorie care urmărește declararea inopozabilității contractului de vânzare-cumpărare față de el, de vreme ce acesta nu a avut niciodată loc. Astfel, prin intermediul acțiunii în simulație obține o hotărâre care constată caracterul real și unic al singurului raport juridic eficace între părțile simulației, acela că bunul respectiv se află în patrimoniul debitorului său.

În schimb, dacă el nu cunoaște existența simulației fiind de bună-credință și-ar putea apăra gajul general prin intermediul unei acțiuni revocatorii care urmărește declararea inopozabilității contractului de vânzare-cumpărare și considerarea față de acest creditor că bunul se află în continuare în patrimoniul debitorului său.

Chiar dacă legea conferă dreptul la acțiunea revocatorie doar avânzilor-cauză, iar în ipoteza noastră creditorul chirografar fiind de bună-credință este inclus în categoria terților conform reglementării din materia simulației care restrânge sfera avânzilor-cauză la succesorii universali și cu titlu universal cred că și lor în continuare trebuie să le fie recunoscut dreptul la a introduce acțiunea revocatorie în declararea inopozabilității actului fraudulos. În caz contrar s-ar ajunge la o soluție inechitabilă, care ar fi contrară chiar scopului reglementării simulației, acela de a acorda unei categorii cât mai largi protecție juridică față de eventualele fraude ale debitorilor. Nu există niciun motiv logic care să ne determine să le refuzăm acestor creditori chirografari de bună-credință dreptul la introducerea acțiunii revocatorii.

---

⁹ M. Nicolae, *Tratat de prescripție extinctivă*, Ed. Universul Juridic, București, 2010, p. 1143 și urm.;

Într-o altă opinie exprimată în doctrină¹⁰ se afirmă că acțiunea în simulație nu este anterioară, nici prealabilă acțiunii pauliene, ci necesară probării unor condiții de admisibilitate ale acesteia din urmă: fraudă creditorilor și conivența dintre simulanți. Astfel, de abia după demonstrarea simulației ar fi admisibilă acțiunea revocatorie pentru a declara inopozabil actul de transfer al bunului, care de altfel e fictiv.

Din punctul meu de vedere aici apare o inadvertență logică, întrucât de vreme ce s-a admis acțiunea în simulație și s-a constatat caracterul simulat al contractului translativ și realitatea că bunul s-a aflat întotdeauna în patrimoniul debitorului, nu există sensul pentru a promova o acțiune revocatorie în declararea inopozabilității unui act juridic inexistent.

Cel de-al doilea caz ar fi acela în care printr-un contract de vânzare-cumpărare se realizează o donație deghizată făcută tot în scopul sustragerii unor bunuri din gajul general al creditorilor chirografari, dar și cu scopul îngreunării admisibilității unei eventuale acțiuni revocatorii în declararea inopozabilității donației.

Acest lucru este imaginabil cu ușurință pentru că este știut că una dintre condițiile admisibilității unei acțiuni revocatorii în declararea inopozabilității unui act cu titlu oneros este dovedirea complicității la fraudă creditorului chirografar a terțului dobânditor. Situația aceasta nu este tocmai lesne de dovedit de cele mai multe ori, mai ales în cazul în care bunul respectiv este transferat de mai multe ori la dobânditori succesivi, deoarece în acest caz condiția dovedirii complicității trebuie făcută în persoana fiecărui dobânditor succesiv.

Aceasta fiind ipoteza, creditorului chirografar i-ar fi înlesnită sarcina prin promovarea unei acțiuni în simulație pentru dovedirea existenței în realitate a unei donații deghizate și nu a unui contract de vânzare-cumpărare. În acest mod el își creează condiții pentru dovedirea mult mai facilă a fraudei, aceasta pentru că în cazul actelor cu titlu gratuit nu este necesară dovedirea complicității terțului dobânditor la fraudă creditorului chirografar. Mai mult, consider că odată dovedită o donație deghizată sub forma unui contract de vânzare există o prezumție simplă că acest contract a fost încheiat în scopul fraudării intereselor creditorului chirografar. Așa fiind, una dintre condițiile de admisibilitate se dovedește mult înlesnită prin faptul că nu mai trebuie făcută proba complicității la fraudă a terțului, dar și prin faptul că această fraudă din partea debitorului se prezumă.

BIBLIOGRAFIE

1. Baias Fl. A., Simulația în dreptul civil român, Universitatea din București. Facultatea de Drept, București, 2001;
2. Cantacuzino M.B., Elemente de drept civil, Ed. All, București, 1998;
3. Chivu G., Simulația în teoria și practica dreptului, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2001;
4. Longhin, V., Neconcordanța conștientă dintre voința și declararea ei în raporturile juridice create prin acte juridice, în L.P. nr 9/1956, pp 1027-1039;
5. Nicolae M., Tratat de prescripție extinctivă, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
6. Poenaru E., Aspecte din practica judiciară în legătură cu problema simulației, în JN nr. 9/1962, pp 99-101;
7. Pop L., Tratat de drept civil. Obligațiile – Volumul II. Contractul, Ed. Universul Juridic, București, 2009;
8. Pop L., Popa I.-Fl., Vidu S.I., Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, Ed. Universul Juridic, București, 2012;

---

¹⁰ P. Vasilescu, op.cit. p. 248

9. Stătescu C., Bîrsan C., Drept civil: Teoria generală a obligațiilor, Ed. All, București, 1998;
10. Vasilescu P., Drept civil. Obligații, Ed. Hamangiu, București, 2012.

